Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

680

BÁO GIÁ

	Báo hàng ngày không có phụ trương	Báo hàng ngày có phụ trương	Báo hàng tuần	Báo hàng tuần có phụ trương	Báo hàng tháng	Báo hàng tháng có phụ trương	Báo hàng tháng có phụ trương và tranh ảnh	Báo hàng tháng có tranh ảnh
Một năm	6 $ 00	6 $ 90	5 $ 30	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	9 $ 00	»
Các làng và các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	8.00	9.00	»	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.20	3.30	4.50	»
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25	»	»
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75	»	»

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HỮU-LỰC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LOẠN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.

4e page	Une seule insertion	0 $ 30 la c/m
	Par contrat annuel	
	Par centimètre et par insertion	0 $ 18 la c/m
Réclame dans la 1re page		2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales		1 $ 50 la c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Một bệnh hại nhất cho nòi giống ta

Cái bệnh ấy là bệnh lao, hay nói cho đúng hơn thì phải nói rằng lao-phổi, vì y-học có phân ra nhiều thứ lao : lao phổi, lao hạch, lao ruột, lao xương, vân vân. Nhưng bài này không phải là một bài y học thì ở đây tôi cũng không tả cái tính-trạng bệnh lao cùng là cách chữa thuốc thế nào. Điều ấy thuộc về phận sự các nhà y-sư thì lời nói của các nhà y sư tất có giá trị hơn. Ý tôi chỉ muốn nói đến những duyên cớ gì nó sinh ra bệnh lao phổi và theo cách nào mà trị bớt cái hại của nó đi thôi.

Không cần làm thầy thuốc, cũng có thể biết được rằng bệnh lao-phổi là một bệnh người mình mắc phải nhiều lắm. Cứ như ý-kiến một nhà danh-y Đại pháp ở đây thì bệnh ấy người mình mười phần có đến bảy tám phần mắc phải. Như vậy chẳng đáng lấy làm lo sợ lắm ru?

Ai cũng biết bệnh lao là bệnh nguy hiểm vì các nhà lương y Âu-tây cũng chưa tìm ra hẳn được thứ thuốc gì là thuốc trị được bệnh lao cả, nhưng xét ra người ta không ghê sợ nó lắm như các bệnh kia khác là tại nó không chết chóng như bệnh tả mà cũng không truyền mau bằng bệnh bạch. Ấy cũng vì không ghê sợ cho nên không đề-phòng, không đề-phòng nên bệnh ấy lại càng dễ truyền nhiễm lắm.

Bệnh lao phổi, ở nước ta hàng người nào để mắc phải nhất? Mới nghĩ thì trồng là hạng lao-động nghèo khổ, mà kỳ thực thì chính những người làm giầy ở các sở bị nhiều hơn cả.

Trong tờ trình của sở Y-chính Nam-kỳ tại Hội đồng Chính-phủ vừa rồi về các chứng bệnh ốc nói rằng :

« Hãy mắc nhất là trong bọn các hàng quan chức và hàng thư ký các nhà giầy. Ở trong những hạng người ấy bệnh lao dễ truyền-nhiễm lắm, vì là nhà ở phần nhiều thì chật hẹp, không thoáng khí gió, mà quanh năm người lành cứ ở luôn cạnh người mắc bệnh. Ta lại phải nói thêm rằng họ không tập thể-thao bao giờ, nhà ở đều không có ánh-sáng, không có khí gió lợt vào, vì sợ nắng lường bóng nẫu hết chi phí về những sự tiêu pha bông bầy quá cái địa-vị của mình, thành thử sự ăn uống phải kém cỏi quá. Sự chiêm-nghiệm đó chẳng ở một xứ Nam-kỳ mà thôi đâu, lẻ suốt các thuộc địa đâu cũng thế cả. Có lẽ cũng là tại những bọn học-thức hoặc chơi-lá có học-thức, không biết dự phòng, lại cứ bắt chước người Tây cái cách cư xử không hay ở bẩn ngoài mà không thể được ».

Lời ấy thật là đích đáng. Đối với Nam-kỳ là thích hợp thì ở đây cũng chẳng sai tí nào. Ta hãy xem trong bọn thượng lưu trung lưu làm thôi — trừ ra một số ít người vì cái nghề kiếm tiền dễ, có cách ăn no mặc sướng ít phải tật bệnh không kể — thì ai là người có đủ tiền mà lo ăn mặc cho thân mình, cho gia quyến mình được thích hợp với sự cần dùng. Cái cách ăn của người mình trước kia tôi đã có một bài nói rằng, ăn lắm để khỏi chết chóc không thể nói được là ăn để bồi bổ, để phục sức cho mình. Đã thế lại nhiều người chẳng bao giờ biết thể thao là cái gì, đánh bóng, đánh quần, cưỡi ngựa, đi xe đạp, vân vân, không bao giờ nghĩ đến, mà có ai nói đến thì thao ở bổng lâu, thanh-lâu thì các ông xem ra lại am tường lắm. Không biết đánh cầu, không biết tiêm thuốc phiện thì sợ chê cười là không phải mặt tài-giai, chứ không biết đánh quần, không biết cởi ngựa thì là một sự thường, chẳng có lạ gì.

Nói rằng không được ăn miếng ngon, miếng bổ thì chắc có nhiều người sẽ cãi lại rằng ở trong các hàng khách sạn Tây các hàng cao lâu Kakéb, hoặc nhà là ở xóm bình khang có mấy khi là thấy vắng người thực rượu linh đình. Có thế, nhưng có phải là ngày nào cũng bầy nhiêu mặt khách đâu. Các cửa hàng đó đông khách chẳng qua là luân lưu hết người này đến người khác, nửa tháng hoặc vài tháng mới có thể cùng với các anh em tiêu khiển một lần, chứ một tôi kể có mấy chục thật, nhưng ở nhà thì mình với vợ con vẫn chịu ăn uống kham khổ quanh năm.

Còn cái nỗi nhà ở thì cũng chẳng kém gì cái nỗi ăn uống; trong lúc nhà cửa hiếm hoi, nhất là ở các thành-phố chật chội như Hanoi, Haiphong, Saigon, Cho-lớn, thì cái nỗi nhà ở thật là khổ quá. Ở trong các phố mình lắm nhà suốt đời không biết cái ánh nắng mặt giời là cái gì, không khí không bao giờ thay mới được, gạch đất đã ẩm thấp, lại thêm được cái biệng theo về sinh thì tài nào mà bệnh chẳng sinh ra được, mà khi đã phát ra rồi thì làm gì mà chẳng truyền-nhiễm rất mau chóng?

Các ông lang ta không biết nghe ngực, không có cách xét đờm dãi của người có bệnh như pháp-thuốc tây, cho nên chỉ những người nào đã thổ huyết rồi mới cho là bệnh lao mà thôi. Xét thế thì rất sai, vì có khi bệnh ở tim hoặc ở dạ dày cũng có thể khạc huyết được, mà chính những người lao nhiều khi lại không khạc huyết bao giờ.

Cứ như cái cách ăn ở của ta bây giờ những người đã mắc bệnh lao rồi thì khó lòng mà chữa được, vì trị nó không phải là chỉ bồi thuốc uống mà lại bồi nhiều cách ở ngoài nữa như là hô-hấp cái không-khí trong sạch (phải là không-khí ở bờ bể hay là ở cao-nguyên), nuôi thân thể bằng những vị đồ ăn có chất bổ, tập thể-thao cho mình mẩy được nở nang, để riêng những người có bệnh đương chớ lẫn với người lành, như là nằm chung chiếu, ăn uống chung bát, chung chén, vân vân.

Đó là nói về cách trị bệnh và giữ cho bệnh khỏi lây sang người khác, nhưng cần nhất là phải giữ những người lành cho có đủ sức mà chống cự với bệnh lao, cho nó không thể hại mình được. Ngoài những phép vệ sinh khác như vệ-sinh về ăn uống, về áo quần, về nhà ở thì bây giờ cần nhất phải tập thể-thao, mà những cuộc sân bãu, câu cá, đánh quần, đá cầu, đá bóng, xe đạp, phi ngựa v. v... và bỏ bớt những cuộc tiêu khiển nhu nhược như là đánh bạc, đi hát, nó vừa tốn tiền vừa hại sức mà lại dễ cây những mầm lao vào trong mình.

Hậu-vận của nòi giống là nhờ về cái sức khỏe của từng người nhiều lắm, vậy các nhà trí-thức ta nghĩ làm sao ?

V. Đ.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 30 Janvier 1923

Tại tòa trị-sự hội Vạn-quốc

Tòa trị sự hội Vạn-quốc đã hội nghị kỳ thứ hai mươi ba ở Paris sáng hôm thứ hai mới rồi, do M. Viviani chủ-tọa. Ông Viviani có đọc diễn-văn chúc mừng viên đại-biểu mới của nước Ỷ là M. Salandra, và các hội-viên mới trong tòa trị-sự, là MM. Blanco (nước Uruguay) và Branting (nước Thụy-điển). Tòa trị-sự có bác-cáo với các hội-viên rằng ai có điều gì cần nghị về bản dự thảo cải-lương lại khoản thứ 10 trong bản hiệp-ước. (Nói về việc cứu trợ một nước trong khi nước ấy bị công-kích) thì nên đệ trình hội thư ký trước ngày 1er Février. Bản dự-thảo ấy do phái bộ của Gia-nã đại đệ trình hội-đồng trong tháng Septembre mới rồi. Trong các vấn đề ghi ở chương-trình, thì có việc ấn-định sự thi hành bản chương-trình về việc khôi-phục lại nền tài-chính cho nước Áo ; việc lưu hội-đồng kiểm duyệt lại nước Albanie cho đến khi tuyên-cử xong những viên cố-vấn tài-chính cho nước ấy ; cải-biện tình kinh-tế của nước Nga ; việc thanh giảm quân-bị ; việc giao-thiệp của nước Ba-lan với nước L. thuanie ; các vấn đề liên-dân tại các nước ở bể Baltique ; việc cử ông hội-trưởng và các hội viên trong hội đồng quản-lý miền sông Sarre ; cử một ông thượng-ấy-viên tại thành-Danzig.

Ngày hôm thứ ba tòa trị-sự tại sẽ hội-nghị để nghe M. Balfour trần-thuyết về chánh-phủ nước Anh hỏi hội Vạn-quốc về việc khởi nghịch ở Mossoul.

Ngày hôm thứ hai khi hội-đồng giải-tán, quan Poincaré có thết tiệc các ông hội-viên.

Việc trú-binh tại nước Đức

Việc người lâm hồn-xu đình-công một ngày một lan thêm ra, có tin rằng ngày thứ hai này hồi 16 giờ, thì bọn làm việc hỏa-xa sẽ nhất loạt đình-công. Lại có chúng có đích xác rằng chánh-phủ nước Đức đã giả trước cho họ hai tháng lương để họ đình-công.

Việc giao-tế với liệt-quốc cũng là việc giao-thông với nước Pháp và nước Bỉ tự nay có các nhà chuyên-môn Đồng-minh trông nom, vậy việc đình-công ngày nay duy chỉ dân sự bảo-xứ là thiệt hại mà thôi, vì vậy dân sự cũng không vui lòng lắm.

Có tin rằng bọn làm việc bưu điện hãy-hoạt cho cớ khi điện báo mất lâu ở Colongne, hễ hãy hoạt nhiều lâu, vì vậy những tin tức ở đây gửi sang Pháp và Bỉ rất lâu với nhau.

Những tin tức của người Đức đến ta cũng chớ tin. Đại khái như người Đức đồn rằng Đồng-minh thiết quân luật ở khắp hai thuộc về quận ruhr và Bỉ, nhưng ky thực chỉ mới thiết quân luật ở Poers

Lại như báo *Gazette de Cologne* có nói rằng người Pháp tổng chiếm tất cả các vi nhà dùng cho người đau bệnh truyền nhiễm nằm tại nhà thương Essen, làm cho dân sự bị bệnh truyền nhiễm không có nơi ở. Các ký ky thực binh quyền chỉ tổng chiếm có một vi trong sáu vi nhà ở thường bệnh lây mà thôi. Báo *Gazet'e de Cologne* lại nói rằng người Pháp cắt giây điện nối hợi Rhénanie với thành Hanovre và Berlin. Ky thực giây điện ấy chính người Đức cắt đi, hiện nay người Pháp đương phải chữa. Nhà điện báo Wolff lại đổ cho người Pháp làm cho giá bán vị ăn thức dùng trong hạt Rhur lên cao 122 phần trăm. Nhưng xét ra lương thực của dân sự bị đình-công sở Bình-lương tải đến, mà bình quyền đã bị lệnh quân lính không được mua gì tại bản xứ. Vậy vị ăn thức dùng cao hơn, là bởi giá tiền mark hạ xuống vậy.

Quan tổng-trưởng bộ Công-tác Le Troequer, và đại-tướng Weygan đi hội nghị với đại tướng Degoutte và các nhà kỹ-sư Đồng-minh ở Dusseldorf sáng hôm thứ hai, rồi sau buổi chiều thì hai người lại trở về Bruxelles.

Cuộc hội nghị giảng hòa Đồng-âu

Báo *Le Temps* nói rằng trước các phái-bộ cũng sắp ung hoàn cuộc hội nghị lại một thời kỳ nhất định, để cho tiện việc người Thổ nhĩ-kỳ kỳ tới họp nghị nhất định.

Cứ như dư luận ở Paris, thì sau khi phái bộ nước Thổ đổi ý kiến nước Thổ có muốn trình bày điều khoản gì, thì hội đồng cũng có thể xem xét được.

Nhà điện báo *Japan* có đăng tin phái-bộ Hoa-kỳ có lỗ cho phái-bộ nước Thổ biết rằng nếu cuộc hòa-nghị chưa ấn định xong, theo như những tôn chỉ đã bàn ở cuộc hội-nghị Lausanne thì khó lòng nước Hoa-kỳ chịu cho nước Thổ vay tiền, hoặc là ký giao ước về thương-mại với nước ấy.

Việc đất Kemel

Báo *Daily News* nói rằng chánh-phủ tạm-thời ở Memel làm hết cách làm ngăn trở việc công-bố những lời cho hội Đồng-minh tuyên cáo. Bọn khởi-nghịch bắt binh phục, và lại có đại bác đem được không biết ở đâu gửi đến.

Nước Nhật đối với giáo hội đô thành

Nhân có người phản đối việc chánh phủ Nhật-bản trừ một khoản tiền để đặt một bộ đại sứ tại giáo hội đô thành, thì ngoại-vụ bộ trưởng có đăng báo một bài nói rằng bộ đại sứ mới này chỉ chuyên về việc giao thiệp mà thôi, Vả cái địa vị Nhật-bản trong các công việc quốc tế một ngày một lớn, tất phải có can phận với mọi nơi mọi giáo quan trọng như giáo hội đô thành.

Phi-hành-gia Maneyrol vẫn là thiên hạ vô địch trong nghề phi đình vô cơ

Trong vô tuyến-điện ngày hôm nay có nói rằng phi-hành-gia Maneyrol đáng phi-đình vô cơ bây được lâu giờ đồng-hồ ở gần Cherbourg. Điện báo lại nói : cứ kể ra thì tuần-lễ còn bay được lâu nữa, nhưng sau vì có nhiều, sương mù cần phải đỗ xuống không bay nữa.

Ông Maneyrol chính là người mấy tháng trước đây bay được bi giờ hai mươi hai phút mà đã nêu cao tinh-thần thượng võ đối với người ấy vậy.

Sự nghiệp quan Toàn-quyền Maurice Long tại Đông-pháp

Bài điếu-tang của quan Baudoin đọc tại Hội-đồng chính phủ

(Tiếp theo)

Quan Toàn-quyền Long thật là một nhà chính-trị biết lo về cái trách nhiệm lớn lao của một vị đại-biểu là cái trách nhiệm khai-hóa cho xứ này. Trong khi ngài còn ở bên Pháp vào hồi năm 1914, đối với bình-giả có lòng sốt-sắng ra tuân thế nào, đối với việc quốc-phòng trong năm 1917-1918 ra giữ chức Thượng thư bộ Quân nhu hết lòng hết sức thế nào, thì khi tôi đây giữ cái chức trách làm Toàn-quyền, ngài cũng một lòng quả-quyết và nhẫn nại như thế. Tựu trung là bao giờ cũng lo làm trọn được cái nghĩa-vụ của ngài.

Ngài là một nhà chính-trị rất mẫn-cán và rất cần lao, trước khi thực-hành điều gì thì rất là cẩn thận, mà khi đã nhất định rồi thì thật là quả-quyết.

Khi ngài mới đến đây thì gặp vào lúc hoàn-cầu đương trải qua một cơn những hoảng đề đó là cuộc chiến tranh mà ra. Đường kinh-tế gặp lắm nỗi trắc trở quá độ, lại những việc lớn về công chính cũng bị đình-trệ cả là tại thiếu mất những tay chuyên nghiệp. Vậy mà ngài đã khéo sếp đặt cho mọi việc đều được thuận tiện cả lại càng lo ra ngài có cái tài về đường chính-trị, về đường lý tài ít ai sánh tày.

Các hàng quan lại viên chức Tây Nam mà được tăng bổng cũng là nhờ về ngài sửa đổi lại các ngạch cả. Ngài lại dụng ra Hội-đồng tư-vấn Trung-kỳ và trong khi qua Pháp ngài lại xin sửa đổi lại Hội-đồng quản-hạt Nam-kỳ cho hợp với trình-độ nhân dân. Sau nữa các phòng Thương-mại sửa đổi lại thể-thức cũng là do như ý kiến ngài vậy.

Song việc lớn nhất mà ngài đã làm cho Đông pháp là việc tài-chính, lợi cho công-quĩ được một trăm hai mươi triệu đồng.

Đối với đường kinh-tế thì ngài rất là nhiệt-thành, điều đó ai cũng biết, nào là đặt ra khoản tiền thưởng cho những nhà đem khoáng-vật xuất cảng, nào là trợ cấp cho những nhà canh-nông, như nhà trồng cà-phê, trồng cao-su, vân vân, nào là đào công dẫn thủy nhập điền, nào là đặt ra sở Dương hải ngư-nghiệp, sở Vô-tuyến điện, vân vân.

Đối với người bản xứ thì ngài đặt ra những ngạch thương-đoàn giữa Đông-pháp Lục lộ cán-sự, Công-chính ký sư để cho người Nam có tư cách cũng được gần ngang hàng với người Tây.

Nói tóm lại thì không có một người nào, một sở nào, một việc gì là không được nhờ ngài mà chấn chỉnh lên vậy.

Trong đoạn cuối bài điếu tang ấy, quan Baudoin nói rằng kể từ nào cũng không xiết được những công cuộc của quan Maurice Long đã thực hành tại xứ này. Suốt trong ba năm trời vừa qua, quan Toàn-quyền đã tận tụy với nghĩa-vụ ngài, đến nỗi không nghĩ đến sự ăn giấc ngủ nữa, thì chỉ mong sao xứ thuộc-địa này được thịnh vượng, khiến cho Tổ-quốc thêm được tiếng thơm và cho nhân dân bản bộ được thêm sung túc mọi bề.

Đó lại là một điều nữa khiến cho xứ này phải ghi nhớ công ơn ngài đời đời.

Bởi vậy mà cái tang này là cái tang chung của hết thảy Đông-pháp từ nay thiệt mất một vị chân tài đáng kính đáng yêu, mất một tay thợ có công với cuộc tiến hóa thịnh-vượng của nước vậy.

Tin Nam-kỳ

Phái bộ của Nghị viện

Chiều hôm 29 phái-bộ khởi-hành đi Tây-bộ xứ Nam-kỳ để xem xét những nơi dự-định đặt đường hỏa-xa Saigon Bắc-liêu. Ngày 2 Février phái-bộ sẽ thăm thành-phố Cho lớn, hải-cảng, và các công sưởng. Buổi chiều hôm ấy thành phố Cho-lớn và phòng thương-mại Trung-hoa sẽ đặt tiệc khoản-đãi phái-bộ. Có 120 vị đến dự.

Còn bữa đại tiệc của thành-phố Saigon khoản đãi phái-bộ thì hoãn đến ngày 12 Février.

Tin Trung-hoa

Ngày 20 Janvier 1923

Hương cảng đặc điện

Hứa-sùng-Trí và Lý-phúc-Lâm thông điện cho Quảng-châu cùng quan quân Vân-nam và Quảng tây kết tình liên lạc. Có tin ngoại-truyền rằng lại sắp mở sòng đánh bạc. Bộ ấn quân đã tới Bắc-giang, Tôn-trung-Sơn và Sầm-tây Lâm công về Quảng-châu, hiện đang đi đường. Tổng thương-hội và các xã-đoàn xin cho Ngụy-bang-Bình làm Tổng-tư-lệnh kiêm tỉnh-trưởng. Hồ bán-Dân và Lý-liệt Quân lập ra bộ « Duy-trì trị-an » ở tại Hải-châu.

Tòa Nội-các của Trương-thiệu-Tăng

Tòa Nội-các của Trương-thiệu-Tăng đã giao cho viên danh-đơn ra chánh-nghị-viện để hiệu-thị tụ-chức. Nhưng hải-quân tổng-trưởng là Lý-đình-Tân, nông-thương tổng-trưởng là Lý-cẩn-Nguyên, giáo-dục tổng-trưởng là Bành-đoãn-Di đều xin cáo từ, vậy tòa Nội-các của Trương, lại chưa được vững.

Tranh nhau nghị-trưởng

Dương vĩnh-Thái và Vương-gia-Tương tranh nhau làm Tham-viện nghị trưởng. Chúng bỏ trọng-si ra để mua phiếu. Dân-đảng nghị-viện là Tiên-dịch-Đường và Điền-đông lại bỏ phiếu cho Dương.

Ngày 22 Janvier 1923

Hương-cảng đặc-điện

Quân Trần-quyun Minh đã chiếm được nhỏ-môn, phá bết những cơ-chế các lũy. Ngày 19 Janvier vừa rồi, Tôn-trung-Sơn đã giả-từ Thượng-hải trở về Quảng-châu. Trần-Sách đi phái tuần-dương hạm đi sang Sơn-đầu đề hoan-nghênh quân Hứa-sùng-Trí. Ba toán quân : Dương-hi-Mân, Lưu-trấn-Hoàn và Lý-dịch Liên đang đi đuổi đánh Trần-quỳnh-Minh.

Vấn đề tái-chính

Trương-thiệu-Tăng đặt tiệc mời những yếu-nhân về ngân-giới, để thương nghị việc tài-chính về sau này. Ngân-giới thái-độ rất lãnh đạm và hỏi cách đối với khoản ngoại-trái.

Tòa Nội-các mới

Các tỉnh đều không điện mừng tòa Nội-các của Trương-thiệu-Tăng, chỉ có hai người Tào-côn và Phùng-ngọc-Tường là không ở đây mừng.

Bàu nghị trưởng

Việc tranh nhau nghị-trưởng vẫn rất kịch-liệt. Vương-gia-Tương bỏ 8,000 bạc ra để mua phiếu.

Một cái phi-cơ không-lồ

Mới rồi ở Hamble, gần ở Southampton nước Anh, có thí nghiệm một cái phi-cơ phóng-phóo mà động-cơ sức mạnh được 1.000 mã-lực, thứ máy không-lồ nào có động-cơ lớn mạnh như thế bao giờ.

Lúc thí nghiệm phi-cơ ấy đi lại được êm đềm nhanh nhẹn lắm. Người ta tính ra rằng phi-cơ ấy mà dùng làm phi-cơ vận-tải thì có thể chở được 50 người hành-khách, đi được 240 kilomètres trong một giờ.

MỘT THỨ THUỐC MỚI

Tự do diễn đàn

nhiễm phải cặn cát. Thử nghĩ, người 411. Tử viết : Hồi đã kỳ thứ hỗ, lữ ba đi đưa vị trước ngài có sung- Việt-Nam Thanh niên hội.

Do Vô Tuyến Điện Hải Phòng số hóa, thực hiện. Mọi sao chép xin vui lòng liên hệ Admin. Trân trọng cảm ơn.

Bài ca Âu-trí-viên

Theo lời Ngô-thì-Quyện nữ-sĩ thì cuộc thi hát ca Âu-trí-viên này cũng lần-lượt đăng báo như cuộc thi thơ nước lạt của bản-quán năm xưa, để nghe những lời bình-phẩm của khách làng văn, rồi sau mới bàn đến việc đêm-duyệt. Vậy xin nói để các ngài biết rằng các bài đăng ở mục này chúng tôi phân hạng kèm trên dưới chỉ cốt, mà còn mục đích giản tiện, chứ đánh số thứ-tự mà thôi.

XLVI

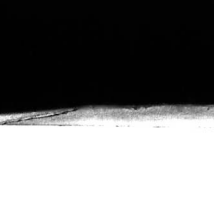
Dưới trời là cái vườn hoa,
Người đời sinh cũng như là hạt giêo
Dẫu rằng giống cây ngẫng nghiu,
Những nơi đất mát cây cao rườm rà.
Nuôi người như thể gồng hoa.
Dạy người thì cũng như là nắn cây.
Giống hoa non vườn xới lên tay.
Nuôi người bé mồm tự ngày còn thơ.
Cây non nắn nắn đang vừa,
Trẻ con bé dại phải cho học dần.
Trẻ đương bộ ngộ bộ ăn,
Ngủ cho ra giấc mà ăn đúng giờ.
Ngày đương ra nắng ra mưa.
Chơi bời cho sạch nó đừa cách hay.
Áo quần thấy bẩn phải thay,
Sống ngày tắm gội tối ngày rong chơi.
Giữ cho khỏe mạnh trong người.
Có lực rồi mới có tài gánh thi.
Bé học không cứ là gì,
Bé học không cứ rằng học thầy.
Lại nghe là học điều hay,
Mắt trông học khéo nói rằy học khôn
Miệng ăn là học cách ngon,
Gần mềm học cứng có non học già
Tới tuần bảy tuổi trở ra,
Vào trường quốc-học để mà lập thân.
Bắt đầu phải học nhân-luân,
Quốc-ngữ, Pháp-tự, Hán-văn tinh tiên.
Gánh đưa kẻ trước người sau,
Trắng răng lên bậc mày râu mới là.
Vườn nây như thể vườn hoa.
Khen người khéo khéo vun trồng cho ra vườn này.
Vẫn -minh bợ nỡ từ đây,
Tiếng nuôi ấu trĩ là gây nhân tài.
Noãn-tài như bách hoa khai,
Trăm hoa đua nở đáng người tài-hoa.
Vườn kia xanh tốt rườm ra
Hoa kia hết lại quả ra đầy cành.
Về vang cho nước non mình,
Rỡ ràng cha mẹ bổ-bề vinh ông bà
Muốn nghìn ấu-trĩ nước ta,
Muốn nghìn ấu-trĩ phải ra vườn này.

XLVII

Xem trong Nam Việt xưa nay,
Bây giờ mới có sự nây nhân-thi.
May sao những lễ bẩn-nhi.
Sinh ra lại gặp được thì văn-minh.
Nhờ ơn Tiên-đức rộng thinh,
Gây nên hưng-vượng nhân-đinh sau nây.
Ấu-trĩ-viên đã đặt bày,
Cắt người bảo-mẫu đêm ngày trông coi,
Chuyên cần mọi việc dưỡng nuôi
Khỏi cư ẩm-thực y lời vệ-sinh.
Quản bao tuổ-nguyệt công trình,
Nưng niu như thể con sinh khác gì.
Áo quần thay đổi có kỳ.
Nào là tắm giặt cứ y lệ thường.
Tuổ thang phòng để mọi phương,
Để mà điều-trị mở đường hoạt-nhân
Được thêm tráng hiện tinh thần,
Chọn lọi pháp tắc dạy dần là xong
Đến khi bảy tuổi thành đồng,
Gạo cho phụ-mẫu bản-tòng ở nhà.
Từ đàn phong cảnh thy gia,
Một là đến sách, hai là canh nông.
Ba là học nghệ bách-công,
Bốn là buôn bán, thy lòng mẹ cha.
Gói đầu sự thể say ra,
Cửa-bần phương lý thực là lương-y.
Còn như trong lễ ẩm-nhi,
Vui chơi biết lấy trò gì bày ra.
Lựa vần xếp đặt một ca,
Để cho con trẻ ngâm-nga chơi hời.
Dù rằng cổ vận quê lời,
Dạm xin nhẽ-độ thứ người hận nho,
phân giải cho đến công nghĩa lý thì cái nghĩa-vụ quan trọng nhất cho cái bẩn-thân chúng ta lý là bao giờ chúng ta cũng phải lo làm cho đồng bào xã-hội ta vậy.

Kỳ họp chuyến sau nây là hôm 11 Février, 7 giờ rưỡi tối, có ông Huỳnh-Du, đã quay trở ngược, sẽ làm một bài mục đề: « nói về bánh-dầy ».

H. V. N. T. N. lai cảo

ĐỒNG-HỒ
đeo tay kiểu vuông
BỌC VÀNG,
BẢO HÀNH 10 NĂM
Máy chạy tốt nhất hạng
Một đồ kim có chất đẹp quang
Giá..... 8$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI

NHÂN DỊP TẾT NGUYÊN-ĐAN SẮP TỚI NƠI NAY

M. Lamontagne có lời kiến cáo để quý bạn

Ngạch hội-họa — M. Phan-Chôn, hội họa tập sự, nay được đi công cán ở con đường số 11 huộc phủ Hoàn-hóng, được phụ cấp mỗi tháng 10 p. tiền cơ-ngụy.

Ngạch tây-y phái. — M. Cao-văn-Lân, tây phái thượng hạng hạng ba, nay được từ chức.

Tháng cũ một. — Tên Phạm-trọng-Phúc tức Năm làm người đi thu tiền cho tên Ngưu, tên Trần-v-Ngọc làm việc máy ở tờ nhà ở ngõ Nam-ngư bị kiện là đọa đánh và ẩn cắp một cái áo pardessus của Ng-v-Thuật ở Sinh-từ đều phải xé. rồi.

Bảo-tồn Khổng-học

Dịch sách Luận-ngữ

(Tiếp theo)

Loại thứ XIV

Luận người

408. Tử-Cống vấn Sư dữ Thương đã thục hiền ? Tử viết : Sư đã quá. Thương dã bất cập. Viết : Nhiên tắc Sư dữ dư ? Tử viết : Quá do bất cập.

(Xem trong bộ Tử-thư chính văn, chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tiên-tiến tờ 2)

DỊCH NGHĨA. — Ông Tử-Cống hỏi anh Sư (tên ông Tử-Trương) cùng anh Thương (tên ông Tử-Hạ) ai hơn ? Đức Khổng-tử đáp rằng : Trò Sư tri-sinh những điều cao-viễn mà quá đạo trung : trò Thương cần-cần những điều hợp nhỏ mà bất-cập đạo trung. Ông Tử-Cống lại hỏi rằng : Vậy thì anh Sư hơn phải không ? Ngài lại đáp rằng : Thái-quá cũng như bất-cập. đều là chưa hợp đạo trung vậy.

409. Qui thị phù ư Chu-công, nhi Lâu đã vị chi tụ liễm nhi phụ ích chi. Tử viết : Phi ngô đồ dã : tiểu-tử minh cổ nhi công chi khả dã.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tiên-tiến tờ 2)

DỊCH NGHĨA. — Ông Chu-công ngày xưa làm tướng cả thiên-hạ ; họ Qui là đại-phu một nước mà có của giàu hơn ông Chu-công ; thầy Nhiễm-Cầu làm quan tể nhà họ Qui, lại vì họ Qui thu góp của dân để phụ thêm nữa. Đức Khổng-tử trách rằng : Trò Cầu đáng đe mà hai dân, không phải là môn-đồ ta vậy ; các trò kể lội mà trắng-trị nó cũng là nên vậy.

410. Sài dã ngu. Sâm dã lỗ. Sư dã thiên. Do dã ngan.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tiên-tiến tờ 2)

DỊCH NGHĨA. — Đức Khổng-tử nói : Trò Sài là người ngu dần. Trò Sâm là người lỗ-đần. Trò Sư là người kiểu sức. Trò Do là người nhỏ-lục. Mỗi người đều có mỗi lợi cả.

Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tiên-tiến tờ 3)

DỊCH NGHĨA. — Ông Tử-Trương hỏi thế nào là người thiện ? Đức Khổng-tử đáp rằng : Người thiện có tư-chất tốt, cho nên dẫu chẳng theo dấu cũ mà không đến nỗi làm ác, nhưng mà chưa từng học vấn, cho nên cũng chưa tới cõi tinh-vi, vào được trong nhà thánh-nhân vậy.

413. Tử viết : Luận đốc thị đĩ quân tử giả hồ ? Sắc trang giả hồ ?

(Xem trong bộ Tử-thư chính văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tiên-tiến tờ 3)

DỊCH NGHĨA. — Đức Khổng-tử nói : Luận người không nên bằng ở lời nói : nếu cứ thấy người ngôn-luận đốc-thực mà khen thì không biết chắc là người quân-tử chăng ? Phải là người làm bộ ngoài mặt nghiêm-trang mà khéo nói chăng ?

414. Qui-tử-Nhiên vấn Trọng-Do Nhiễm-Cầu khả vi đại-thần dư ? Tử viết : Ngô dĩ tử vi dị chi vấn, tăng Do dữ Cầu chi vấn. Sở vi đại-thần giả, dĩ đạo sự quân, bất khả tắc chi. Kim Do dữ Cầu đã khả vi cụ-thần hĩ. Viết : Nhiên tắc tòng chi giả dư ? Tử viết : Thí phụ dữ quân, diệc bất tòng dã.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tiên-tiến tờ 3).

DỊCH NGHĨA. — Người Qui-tử-Nhiên hỏi thầy Trọng-Do với thầy Nhiễm-Cầu có gọi là đại-thần được chăng ? Đức Khổng-tử đáp rằng : Tôi tưởng ông hỏi người nào lạ kia, lại hỏi trò Do với trò Cầu. Nay gọi là đại-thần là người lấy chính-đạo mà thờ vua, không được thì thôi. Nay trò Do với trò Cầu chỉ gọi là bề tôi có biên mà thôi. Lại hỏi : Vậy thì hai người ấy làm tôi cứ theo ý người trên muốn sao thì làm vậy hay sao ? Ngài đáp rằng : Tuy vậy, nhưng đến những việc đại-ác như giết cha hay là giết vua thì hai người ấy cũng không theo đâu.

(*Còn nữa*) D. B. T.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 31 Janvier nay, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f. 25

Tỷ-giá quốc-trái. — 3%, 58,10 — 4%, 1918 61 — 5% 1915 19.6 75. 25. — 5%, 1920 87 50. — 6%, 1920 87.30.

Quan Khâm-sứ Lào — Quan Thượng-thọ Khâm-sứ Bosc xứ Ai lao hiện hãy còn ở tại Hanoi, chưa rõ ngày nào ngài về Vientiane. Quan quyền Khâm-sứ Deronsin thì ngày đêm ngày 2 Février sẽ tới Hanoi.

Chức giám-đốc các việc chính-trị và hành-chính. — M. Poulin (Jean Adrien-Gaston) quan cai-trị hạng nhất, Đồng-lý phủ Thống-sứ Bắc-kỳ nay được bổ làm Giám-đốc các việc chính-trị và hành-chính tại Bắc-kỳ (Inspecteur des Affaires politiques et administratives).

Cất đám quan phó Kinh-tế Lemarié. — Sáng hôm nay hồi 9 giờ đã cất đám quan Thanh-tra nông-phố Lemarié phó sở Kinh-tế Đông-pháp, thường-trụ độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh. Đám khởi hành từ tư-thất ngài ở đường Henri Rivière. Không cần phải nói thì ai cũng biết rằng lễ cất đám ngài rất trọng thể, nhưng trọng thể không phải vì những cái bảo nhãng bề ngoài như các tang lễ của phần nhiều người mình mà trọng thể về cái số người đi đưa vậy. Bao nhiêu các vị đại-thần ở Hà-thành, các quan thì hiện các tỉ, các sở đều đi đưa cả. Các sinh-viên trường Cao-đẳng Canh-nông cũng cử nhiều đại-biểu đi đưa.

Tử viết : Bất tiến tích, diệc bất nhập ư thất.

(Xem trong bộ Tử-thư chính văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tiên-tiến tờ 3)

DỊCH NGHĨA. — Ông Tử-Trương hỏi thế nào là người thiện ? Đức Khổng-tử đáp rằng : Người thiện có tư-chất tốt, cho nên dẫu chẳng theo dấu cũ mà không đến nỗi làm ác, nhưng mà chưa từng học vấn, cho nên cũng chưa tới cõi tinh-vi, vào được trong nhà thánh-nhân vậy.

413. Tử viết : Luận đốc thị đĩ quân tử giả hồ ? Sắc trang giả hồ ?

(Xem trong bộ Tử-thư chính văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tiên-tiến tờ 3)

DỊCH NGHĨA. — Đức Khổng-tử nói : Luận người không nên bằng ở lời nói : nếu cứ thấy người ngôn-luận đốc-thực mà khen thì không biết chắc là người quân-tử chăng ? Phải là người làm bộ ngoài mặt nghiêm-trang mà khéo nói chăng ?

414. Qui-tử-Nhiên vấn Trọng-Do Nhiễm-Cầu khả vi đại-thần dư ? Tử viết : Ngô dĩ tử vi dị chi vấn, tăng Do dữ Cầu chi vấn. Sở vi đại-thần giả, dĩ đạo sự quân, bất khả tắc chi. Kim Do dữ Cầu đã khả vi cụ-thần hĩ. Viết : Nhiên tắc tòng chi giả dư ? Tử viết : Thí phụ dữ quân, diệc bất tòng dã.

(Xem trong bộ Tử-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Tiên-tiến tờ 3).

DỊCH NGHĨA. — Người Qui-tử-Nhiên hỏi thầy Trọng-Do với thầy Nhiễm-Cầu có gọi là đại-thần được chăng ? Đức Khổng-tử đáp rằng : Tôi tưởng ông hỏi người nào lạ kia, lại hỏi trò Do với trò Cầu. Nay gọi là đại-thần là người lấy chính-đạo mà thờ vua, không được thì thôi. Nay trò Do với trò Cầu chỉ gọi là bề tôi có biên mà thôi. Lại hỏi. Vậy thì hai người ấy làm tôi cứ theo ý người trên muốn sao thì làm vậy hay sao ? Ngài đáp rằng : Tuy vậy, nhưng đến những việc đại-ác như giết cha hay là giết vua thì hai người ấy cũng không theo đâu.

(*Còn nữa*) D. B. T.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 31 Janvier nay, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f. 25

Tỷ-giá quốc-trái. — 3%, 58,10 — 4%, 1918 61 — 5% 1915 19.6 75. 25. — 5%, 1920 87 50. — 6%, 1920 87.30.

Quan Khâm-sứ Lào — Quan Thượng-thọ Khâm-sứ Bosc xứ Ai lao hiện hãy còn ở tại Hanoi, chưa rõ ngày nào ngài về Vientiane. Quan quyền Khâm-sứ Deronsin thì ngày đêm ngày 2 Février sẽ tới Hanoi.

Chức giám-đốc các việc chính-trị và hành-chính. — M. Poulin (Jean Adrien-Gaston) quan cai-trị hạng nhất, Đồng-lý phủ Thống-sứ Bắc-kỳ nay được bổ làm Giám-đốc các việc chính-trị và hành-chính tại Bắc-kỳ (Inspecteur des Affaires politiques et administratives).

Cất đám quan phó Kinh-tế Lemarié. — Sáng hôm nay hồi 9 giờ đã cất đám quan Thanh-tra nông-phố Lemarié phó sở Kinh-tế Đông-pháp, thường-trụ độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh. Đám khởi hành từ tư-thất ngài ở đường Henri Rivière. Không cần phải nói thì ai cũng biết rằng lễ cất đám ngài rất trọng thể, nhưng trọng thể không phải vì những cái bảo nhãng bề ngoài như các tang lễ của phần nhiều người mình mà trọng thể về cái số người đi đưa vậy. Bao nhiêu các vị đại-thần ở Hà-thành, các quan thì hiện các tỉ, các sở đều đi đưa cả. Các sinh-viên trường Cao-đẳng Canh-nông cũng cử nhiều đại-

Tòa Nam-án đệ nhị cấp. — M. Phạm-văn-Hanh tri-phủ hạng nhì, thương tá tỉnh Hải-dương nay kiêm-chức thẩm phán dự khuyết tại tòa Nam-án đệ nhị cấp tỉnh ấy.

Hưu trí. — M. Bùi-kiến-Đầu, trí-huyện hạng nhì trước tòng sự tại tỉnh Thái-nguyên được về hưu-trí kể từ ngày 1er Novembre 1922 thì tiền hưu bổng mỗi năm định là 127 đồng.

M. Trần-gia-Hoàn, ký lục thượng thụ hạng nhất được về hưu trí kể từ ngày 1er Janvier 1923, tiền hưu bổng mỗi năm định là 282 đồng.

M. Mai-thế-Nhu thư-ký thượng bạng hạng nhì ngạch Thương-chính được về hưu-trí kể từ ngày 1er Janvier 1923 tiền hưu bổng mỗi năm định là 338 đồng.

M. Lê-văn-Lại, thư ký hạng nhất ngạch Thương-chính được về hưu trí kể từ ngày 1er Janvier 1923 tiền hưu bổng mỗi năm định là 352 đồng

M. Phan-bá-Thanh, thư ký thượng bạng hạng nhì ngạch Kho bạc được về hưu trí kể từ ngày 1er Janvier 1923, tiền hưu bổng mỗi năm định là 303 đồng.

M. Cao-v-Hòa, thừa-phái hạng nhì ở Kiến-an được về hưu trí kể từ ngày 1er Février 1923 tiền hưu bổng mỗi năm định là 66 đồng.

M. Ng-v-Kế, thừa phái hạng tư ở Nam-định được về hưu trí kể từ ngày 1er Janvier 1923, tiền hưu bổng mỗi năm định là 60 đồng.

Ai muốn vào học trường Bảo-hộ ? — Quan Đốc trường Bảo hộ có lời bá cáo cho các nhà có con đi học phải nhận được độ ba mươi người học trò ăn ở ngoài để cho vào học các lớp trường Tiểu-học (Petit Collège).

Cuộc hát giúp trường Thể-dục. — Chúng tôi được tin rằng hội Quảng-lạc đến thứ sáu này tức là 2 tháng hai lấy định diễn một vở tuồng đặc biệt thu được bao nhiêu tiền sẽ giúp cho trường Thể-dục ; vậy chúng tôi xin mời các quí ông quí bà đi xem cho đông, trước là mua vui, sau nữa là giúp cho việc công-ích thì chúng tôi đa tạ các ngài lắm.

Trường Thể-dục kính mời,

CẢNH HOA

Ai đi đến đầu phố Trường-Thi cũng thấy một cái nhà bán Hải-chai-hoa mới, hoa sứ, hoa vải, chanh, ảnh, gương soi, và các thứ đồ bầy trang sức trong nhà, trong buồng chơi, đồ biếu tết, thực đẹp — Ông Passignat chủ hiệu « LA PERLE » 11 & 13 Rue Borgnis Desbordes, nhân gặp tết đã chiếu ý người bản xứ buôn sang.

3523

Sách mới xuất bản. — Bản quán tiếp được quyển ÂU TRÍ BỘC BẢN của M. Ng-duy-Ngung soạn ra, và M. Phan-đình-Giáp sửa lại. sách có 16 trang, giá bán 0$10. Vậy xin có lời cảm ơn.

Tiểu thuyết mới. — Chẳng mấy ngày nữa mà đã sang năm mới, vậy từ tuần lễ sau trở đi, bản báo lại đăng thêm một thứ tiểu-thuyết mới của Thiếu-Phong dịch là truyện « Nữ trinh thám » xen lẫn với bộ tiểu thuyết « Mười năm về sau ». Vậy xin bá cáo để các độc-giả biết bộ « Nữ trinh-thám » là truyện mấy nhà nữ « trinh-thám » khéo đem cái tâm tư tinh mật, cái thủ đoạn khôn ngoan, đổi dạng thay hình, khinh thân mạo hiểm, mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này để biết cái tài thám-tử trinh-thám, bọn quần-sao cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay. Cho hay yếu tiểu tư đào, vốn chịu tinh anh giới đất ; đừng nghĩ lòng ăn tinh hẹp, không bằng đám-lược gam-nhi,

(Xem trang thứ 3 cột thứ hai).

THÀNH PHỐ HANOI

Sổ bảo-cử

Quan Đốc-lý có lời bá-cáo để mọi người cùng biết rằng bảng các nhà mới thêm tên vào hoặc xóa tên đi về sổ dự-bảo năm 1922 đã yết tại tòa Đốc-lý, ngày 15 Janvier.

Các nhà dự-bảo còn được một hạn là hai mươi ngày nữa, để nhà xin thêm tên vào hay xóa tên đi. Hạn hai mươi ngày ấy đến ngày 3 Février 1923 thì mãn. Đơn xin thêm tên hay xóa tên đi thì đưa tại Tòa Đốc-lý, (phòng trước-bộ sinh tử giá thú).

Hanoi, ngày 16 Janvier 1923

Ký tên : MOUROUX

• TRUNG BẮC TÂN VĂN •

PHONG-TÀI
HIỆU ANNAM ĐỒNG GIẤY
Số 45, phố Xe-điện (Rue des Pipes) Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo Phong tại cuộc Đại-chợ Hà-nội 1922. Có catalogue.

Bán tại hiệu:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI
2099

Quà tết của hiệu Bào-chế Montès

Nhân dịp tết Nguyên-đán gần đến; Bản-hiệu định biếu các ngài chút quà có ích là HẠ GIÁ RƯỢU BỔ-ĐÀO-MĨ-TỬU — TONIQUE TONKINOIS xuống mỗi chai 0$25 (hai hào rưỡi), chỉ tính số 2$00 (hai đồng) thôi!

Kể từ ngày 15 (cho đến hết ngày 30 tháng chạp ta thì hết hạn) (du 31 Janvier au 15 Février 1923).

Hiệu Bào-chế **MONTÈS, 54, phố Paul Bert, Hanoi.**

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền đổi chỗ ở... thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

NHÂN DỊP TẾT NGUYÊN-ĐAN SẮP TỚI NƠI NAY

M. Lamontagne có lời kính cáo để các bạn hàng biết: Kể từ 1er Février 1923 trở đi, tại ô cửa hàng ông ở chỗ chợ Hàng-Da cũ có bày đủ các thứ rượu mùi, các thứ cốc, uống rượu mùi và các thứ vật vảnh, dùng về dịp tết ta này.

Mỗi số chỉ bán có hai xu (0 p. 02)

Cạnh đấy lại có một cái đu quay, chạy bằng điện thựa là êm và các thứ chơi giải trí khác nữa.

Xin nhớ cho là giữa phố Hàng Da (chỗ đất chợ Hàng Da cũ) có bày những thứ kể trên này. 3527

Một cái bi kịch ở phố hàng Giò. — Hồi 11 giờ đêm hôm qua, Ký-giả đang ngâm xem quyển xã-hội tiểu-thuyết « Cuộc tang thương » mới xuất bản, khi đọc đến chỗ chàng Lê-Căn đi sâm thì gấp sách lại mà ngao ngán cho tình bè bạn ngày một suy đồi, song lại cho là một chuyện đặt nên phên văn chưa nghĩ ra làm sao, thì chợt nghe thấy ở nhà bên cạnh có tiếng gọi cửa rầm rầm. Bèn chạy ra coi thì thấy bốn năm người kẻ tay thước người roi cá vạt xông vào một nhà thợ giặt ở bên cạnh. Khi bọn này vào đến nhà trong thì thấy tiếng nói om sòm hòa với tiếng roi kêu vun vút mà làm mất cả giấc ngủ của hàng xóm.

Ký-giả cũng chưa hiểu là chuyện gì, song khi họ mang nhau ra đường thì gặp người cảnh-sát tây vừa đến. Ký-giả đứng trên gác nghe thời thấy người đàn ông trỏ cho người cảnh-sát cái người đàn bà đứng đó mà nói rằng « tôi bắt được quả tang nó nằm với giai »

Nghe đến đấy mới rõ là chuyện dâm ô mà hai đứa gian phu dâm phụ đã thuê riêng một gian ở đấy để cùng nhau giở thói trong dâu trên bộc.

Xin kể sơ lược mà thôi về cân chuyện cũng không ra gì mà là cái gương xấu. Vậy cái bi kịch đến đây tạm xin hạ màn. Nếu độc giả muốn biết cái thủ đoạn ngông cuồng, cái thái độ kiêu căng bất chính mà các bậc trưởng-giả cùng các cuộc chơi bời phóng túng, các khóe tinh ma lừa đảo của các hạng vô giáo dục, vô học thức ở chốn Hà-thành thì nên đọc qua bộ Xã hội tiểu-thuyết « Cuộc tang-thương » sẽ rõ.

Nguyễn-hữu-Tinh lai cảo.

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9 ở Hanoi.

Buổi chiều thường khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ.

Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3507

Mông bổ. — Các học-sinh tại trường nữ Sư phạm có tên sau này đều mông bổ giáo-học hạng tám:

Melles Ng-thị Thục, Trần-thị-Duyên.

Các học-sinh tại trường nữ Sư-phạm có tên sau này đều mông bổ giáo học tập sự:

Melles Bùi-thị-Nam, Ng thị-Tỷ, Tr.-thị-Quý.

Từ dịch. — M. Ng-văn-Thụ, trợ-giáo tập sự ở Trà châu, tỉnh Hà-nam được từ dịch.

Bãi dịch. — M. Hoàng-đình-Luận, trợ giáo tập sự tại Quỳnh-côi, tỉnh Thái-bình bị bãi dịch.

Di trường. — Trường Sơ-đẳng Phả-lạng, thuộc huyện Lang-tài, tỉnh Bắc-ninh, trước ở làng Đốc-sử nay di sang làng Bùi-du.

Trường Sơ-đẳng Kim-anh, thuộc huyện Kim-anh, tỉnh Phúc-yên, trước ở làng Mai-thau, nay di sang Bến-thôn, làng Xuân phương.

Ngạch Y-tế. — M. Đỗ-xuân-Giu, thầy thuốc thì sai hạng năm ở Hưng-hóa (Phú-thọ) nay kiêm việc khám thịt ở Hưng-hóa, thay M. Ng văn Du nhận việc khác.

Ngạch thừa phái. — M. Lương-duyên-Đức, thừa phái hạng tư châu Sơn-động tỉnh Bắc giang nay kiêm việc lục sự tại tòa án đệ nhất cấp hầu ấy.

...Hưng-Phúc tức Năm làm người đi thu tiền cho tên Ngưu, tên Trần-v-Ngọc làm vặn máy ô-tô nhà ở ngõ Nam-ngư bị kiện là dọa đánh và ăn cắp một cái áo *pardessus* của Ng-v-Thuật ở Sinh-từ đều phải xét hỏi.

Tên Trần-v-Nghệ 16 tuổi nhà ở hàng Đậu bị bắt được quả tang ăn cắp một bức tranh của một người Khách Young-tchoung-Wo ở hàng Lọng số 95; tên Ng-v-Rang tức Bóp 15 tuổi nhà ở bãi bến, bị bắt được quả tang ăn cướp giật một cái khăn lượt của người đi đường đều phải bắt vào sở cảnh sát để xét hỏi.

Năm đứa vô gia cư vô nghề nghiệp là tên Quạt, tên Mão, tên Phát, tên Long, tên Đương đều bị bắt về tội du đãng giải vào Tòa án.

Đêm hôm kia, lính cảnh sát đi tuần bắt được tên Ng v-Mão, Ng-v Cann, Ng-v-Thơm, Phạm-v Đài và Tòng-xuân-Chính ngủ ở hè các nhà giải về sở mật thám để xét căn cước.

Bạc hào giả. — Theo lệnh quan Dự-thẩm Hanoi sở mật thám đã cho xét về việc có người làm bạc hào giả 1 hào và 2 hào.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Tù trốn. — Lúc 3 giờ chiều hôm thứ sáu vừa rồi, có một tên tù đi làm trốn mất. Bây giờ đang đi tầm nã mà vẫn chưa thấy.

Xuýt chết vì ô-tô. — Lúc 5 giờ chiều hôm thứ ba, có một cái xe ô-tô đi Hanoi, một người đàn ông đang đi về bên tay phải, khi trông thấy ô tô lại chạy tránh về bên tay trái, may người vặn máy hãm nhanh được, cho nên người đàn ông kia chỉ bị ngã xây da một ít thôi.

...được ki, hễ đám cưới đi đến chỗ nào chăng dây, thì lấy dao cắt dây liền, chẳng những thế, lại đá đổ đồ lạc bày biện của người ta, không cần kiêng gì cả.

Tục ta đám cưới mà cắt dây đi thì không hay thế mà cổ lai mở thấy đám này tự cắt dây đi là một cũng hơi tương tự như ở bên Tây, các vùng nhà quê cũng có tục chăng dây gai để ngăn trở mà cô dâu lấy kéo cắt đi, cho nghĩa là bước ngăn trở thứ nhất nay đã phá tan được rồi vậy thì con đường sau này không gặp nỗi khó-khăn gì nữa.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Trường Pháp-Việt Hà trung — Đã nhiều lần nghe đến tin trường, Hà trung, vậy nhân lúc nhàn hạ mới dời chân đến phủ lỵ mà xem coi hư thật cho rõ; vì xưa nay tôi cũng chuộng về sự giáo dục quốc dân mà nhứt là sự giáo dục tỉnh nhà

Hôm đến nơi thì nhằm ngay học-trò đương học, ấy cũng gặp lúc tốt.

Thoạt tiên đến thấy hai cái nhà ngoài trước phủ lỵ một cái kiểu nhà tây, cái tựa nhà tây, hai cái nhà song đôi, chung quanh hoa cỏ đua tươi trồng điểm đồi gió, đường sá sạch sẽ phân minh

Học-trò thôn quê mà được hai ba trăm như trường này là đông lắm.

Sau tôi đến xin ông Đốc vào xem thì ông vui vẻ mà chỉ từng lớp, học-trò học vui vẻ nói năng khuôn phép, đi đứng đều hòa

Sau ra xem trường đá foot-ball, rộng rãi, mát mẻ, ông đốc có nói qua năm sẽ thêm lớp nhất, thế là thành một trường kiêm bị đó.

Thoạt nghe nói có lớp ấy, tôi mừng vì tiện cho con cái nhà nghèo theo công gây dựng bấy lâu nay, mà xin cùng quan trên mở ra một lớp nữa cho con em trong phủ huyện được nhờ.

Nghe ra nhà vẫn có rồi, chỉ thiếu có một thầy có bằng thành chung là được. Tỉnh Nghệ-an còn có bảy trường kiêm-bị, lẽ nào Thanh-hóa một ấp mà không có được hai trường kiêm-bị nay sao. Mong lắm! Mong lắm!

Một người có con học ở huyện
Hậu-lộc lai cảo

TOURANE

Tháo xuống làm ma có chồng. — Chính giữa buổi trưa hôm nọ, ở lối đường phố kia, có một cái đám ma, tưởng rằng ở xứ này thuở nay chưa hề thấy vậy, vì là kể theo tang sự tang nghi thì đám ấy đưa cách tây: có một cỗ xe kéo cái linh-cữu xung-quanh treo đầy những vòng hoa sau xe có người hiếu chủ mặc đồ lễ phục Ấn trang chân đi bước một đầu cúi, tay cầm mũ ngả xuống; và những người đồng-niên đồng-quận đi hộ tang, thì đi đứng rất có thứ-tự, yên-lặng, chỉnh-tề, tuy rằng trưa hôm ấy trời nắng gắt dữ, tình như là cái nắng riêng trong mùa đông năm nay, mà các ông các bà đến cửa buồn cùng vong-nhân với hiếu chủ, cũng thiệt là khá đông.

Đó là kể cái hình thức bề ngoài về sự tống táng là thế, còn như kể đến cái tình thâm nghĩa trọng của hiếu-chủ đối với vong nhân thì từ xưa nay, chưa có mấy người đàn ông ăn ở với đàn bà một cách ân hậu đặc biệt như thế, thiệt là cái người đàn bà có duyên có phúc, mới gặp được người đàn ông có nghĩa có tình.

Nghe nói cô này mới kết duyên « Trung-Bắc tân văn » với thầy đâu được giám sau tháng nay, cũng bởi cái lòng chí hiếu của cô nên cô khéo chọn nơi quyền thế, cô đem cái thân phận liễu bồ đến tựa vào dưới gốc tùng quân, là không những chỉ mong nhờ cành lá rườm rợp kia che chở cho dây cát đằng, mà chính là cốt để cho cái cội thung già được nương-náu dưới bóng im trong lúc bị sương sa gió tạt. Lại may sao gặp được thầy là tay anh hùng hào-hiệp, thầy đã không xa chi cái tài ra tay sổ lồng tháo cũi, mà lại còn nặng vì tình cốt-nhục, tấp điếm từ sinh, thiệt là một việc ít có vậy.

Nghe đâu sau khi ma chay xong rồi, thầy có mời tất cả anh em quen biết đến và giao lại cho ông thân-sinh ra cô những đồ nữ trang và y-phục của cô, kể cũng đáng được một giá lại khá khá; thầy không xâm phạm một ly một tý gì về cái của ấy, cho đến cái khoản phí tổn về tang sự, thầy cũng tự xuất gia tài ra mà làm, thầy lại còn đương lo gởi linh-vị cô vào chùa và xây lăng đắp mộ nữa. Bởi thế cho nên ai nấy cũng đều có lời khen ngợi rằng được người biết xử trí tử-tế như vậy, mới đáng gọi là « Sông gởi nạc, thác gởi xương.

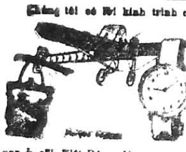
H. T. C lai cảo

LỆ MUA BÁO

Xin báo lại để các ngài độc giả báo biết ... tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy ... lệt qui ông nào mua thì gửi tiền cho, nếu không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ Hanoi

Chúng tôi có lời kính trình các qui-khách biết rằng chủ trương của chúng tôi là để chiều khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thức, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trân châu, hổ phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đủ các thứ thổ thức rất quí, lối cổ, lối kim mà ngày nay ở cõi Việt-Đông đang quen. Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, tứ bình bằng sứ, vân vân.

Cũng kỳ tàu vừa rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thêm được giám ba tay thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chữa các thứ đồng-hồ. — Xin các qui-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cám ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO-VA

Bijoutier, n° 28 Rue des Paniers Hanoi

Hội Khai-trí tiến-đức mở cuộc đấu-xảo mỹ-thuật

Hội Khai-trí tiến đức định mở một cuộc đấu-xảo mỹ thuật để giúp cho các nghề khéo nước Nam chấn-hưng lên và giữ lấy lề lối đẹp của các tay thợ giỏi đời xưa.

Cuộc đấu-xảo này là đấu-xảo các mỹ-nghệ có thực-dụng, vì Hội Khai-trí tự nghĩ rằng về cái kiểu nhà đẹp, hễ cái đồ dùng khéo cũng thuộc về mỹ-thuật như chạm pho tượng hay là vẽ bức tranh vậy. Thế nào gọi là mỹ-thuật? Mỹ-thuật là chế ra một cái đồ gì phải sáng nghĩ cho thành-thực, phải diễn là cho khôn khéo, phải định cho rõ ràng đồ ấy dùng để việc gì và chế tạo làm sao cho xứng đáng với việc ấy, lại phải kén chọn cái vật liệu gì mà làm cho được thật xứng-đáng. Nói tóm lại thời một cái đồ gì, muốn cho có thể gọi được là đồ mỹ-thuật, phải làm thế nào cho không thêm không bớt được tí gì, nếu thêm hay bớt thì nó giảm mất cái hình-dung ý-tứ đi. Bởi thế nên chớ tưởng rằng cứ tô-điểm nhiều là đẹp đâu, thường có khi làm rậm nét quá lại mất cả cái vẻ điều-hòa mà làm giảm mất tinh-thần đi.

Tuy Hội Khai-trí định mở riêng cuộc đấu-xảo này cho những tay thợ khéo trong nước, nhưng không phải những tay mỹ-thuật đại-gia không được dự và những bức họa, những pho tượng không nhận đâu. Nhưng Hội thiết nghĩ rằng đời nào cũng vậy, nước nào cũng vậy, gây nên một nền mỹ thuật có đặc sắc phần nhiều là ở công-phu những thợ-thuyền mà ra. Thử trông xa nhìn rộng ra các nước Đông Tây, mà xét xem những đời mỹ thuật rất thịnh, có phải phần nhiều là gốc ở các nghề thực-dụng trong dân-gian không? Vậy thời cuộc đấu-xảo này phải lựa lọc lấy những đồ giản-dị dễ coi, nhưng hình-thức phải cho công-xảo và phải cho thiết-thực với sự thường dùng. Ở Bắc-kỳ ta cũng như ở Đại-pháp và ở các nước, lúc đầu bao giờ cũng phải lựa lọc như thế. Vậy thời nào là những tay thợ khéo trong nước, nào là các ông cai ông phó các nghề, nên gắng sức mà chấn hưng cho các mỹ-nghệ ở xứ này! Nên tỏ cho bọn tân-tiến sau này biết rằng: *nhất nghệ tinh nhất thân vinh*, và ở đời không gì quí bằng làm được cái đồ hay đồ khéo.

Ngày nào mở đấu-xảo và kỳ hạn bao nhiêu, sau này Hội sẽ công-bố, nhưng hiện nay ai muốn đấu-xảo và định đấu-xảo gì, xin cho Hội biết trước, hoặc có hỏi han gì xin cứ viết thư cho Hội.

Hội Khai-trí thông-báo

2022

...rằng *tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922. Có catalogue riêng quí-khách muốn xem xin viết thơ về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.*

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày để có lòng chiếu cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. Montès,
54 Rue Paul Bert, Hanoi.

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Của ông cử DƯƠNG-BÁ-TRẠC *dịch*

Giá mỗi quyển: 0$20

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là

Monsieur Bùi-Xuân-Thành
63, Rue du Coton, Hanoi

CÁC CUỘC ĐI XEM
然 SẴN NHIÊN 燊

Tối thứ tư:

HIẾU NGHĨA NHẤT MÔN

Những tích này diễn rất vui trò, lần này vai đào, vai kép, cất thật đích đáng mời các qui-khách đến xem bình-phẩm cho.

Tối thứ năm:

HỮU CHÍ CÁNH THÀNH

Tối thứ sáu:

Diễn tạp kịch

Tấn thứ nhất
KIM-VÂN-KIỀU
(Hồi tảo mộ)

Tấn thứ hai
THÍ VÕ LÝ-NGUYÊN-BÁ
(Toàn trẻ con đóng trò)

Tấn thứ ba
DÌ GHẺ CON CHỒNG
(Hài kịch)

萬春堂 ...

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách tán rất thần hiệu mà chóng khỏi, bất cứ trẻ con người lớn, tìm ... lở sâu quảng lâu xương sài chảm cam khoét, thâm lõm ăn tai, thối tai. Các chứng lở ngoài ngoài da, bôi đến khỏi cả, lọ nhớn giá 0$50, lọ nhỡ giá 0$30, lọ nhỏ giá 0$15, mua buôn ... có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao răng, thuốc đau bụng kinh niên, thuốc bao thận hoàn, đều là bản-hiệu mới tinh chế ra cả, mà kỳ Hội-chợ Hanoi vừa rồi bán được các thuốc ấy rất nhiều, các hàng tạp-hóa và các hàng bào chế các tỉnh hiện đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã ấn-định có bán kỹ như sau này: hiệu *Hợp-Lợi Từ*, 136, phố hàng Bông, Sở bán báo lẻ, 63, phố hàng Bông, hiệu *Sinh-Hóa Đường* 83, hàng Bông, nhà in *Đông-kinh ấn-quán*, 82, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp ấn-quán*, 48, phố Hồ Hoàn-kiếm, hiệu *Đông-Hưng-Viên* bán cao-lâu và hiệu *Vĩnh-Hợp-... hành*, hiệu *Hạnh-Hoa-Đường* bán bào chế hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân* chụp ảnh, 12, hàng Điếu, hiệu *Vạn Xuân-Đường* ... 18, hàng Trống, hiệu *Thuận-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Quý Long*, 18, phố Tiền tàin, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vĩnh*, 69, hàng Bồ hiệu *Quảng-Lợi* 23 và hiệu *Bảo Hợp*, 27, phố Chợ nhôn cũ, hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Hà-trung, hiệu *Phượng-Đình*, 100 Cầu gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trung*, 62, hàng Đào, hiệu *Hưng-Long*, 27 hàng Bát đàn, hiệu *Hạnh-Nhân-Đường*, 51, và hiệu *Hưng-Tường*, 53 Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 23, phố khách Haiphong, hiệu *Hoa-Sinh-Đường* 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi* ... 25, hàng Sông Nam-định, hiệu *Vạn An* phố Yên thái tỉnh Tuyên quang hiệu *Đức-...* phố Việt trì tỉnh Việt trì, hiệu *Đức-Phong*, 166, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phúc-yên, hiệu *Xuyên-...* sở may ở tỉnh Vân-nam, hiệu *Sui-Cheong*, 41 Wing lok Hong kong. Các nơi kể trên có bán kỹ cả thuốc thấp, cao ngoài và các thuốc cần dùng khác nữa, đều công hiệu cả. Xin các qui-khách chiếu cố

Bản-hiệu VẠN-XUÂN-ĐƯỜNG
Số 3/1, phố Tiền-an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin)
Cẩn bạch

Dịp tết ta tới nơi này
NÊN ĐẾN
Hiệu MAZOYER & Cie
Số 98, Phố hàng Trống, Hanoi
(Ngay cửa hội-quán hội Khai-Trí-Tiến-Đức)
Hiệu ấy có bán những thứ:
Kẹo, mứt thượng hạng.

Xin xem cho kỹ

Hiệu tôi có thuê gian bán hàng số 228, trong kỳ Hội-chợ năm nay.

Xin các ngài chiếu cố cho

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Bệnh lậu (Blennoragie) thì ai cũng biết, hễ điều-trị không khéo thì nó hóa ra một thứ bệnh nặng là bệnh kén (prostate), nghĩa là nó sưng một cái hạch ở dưới bàng quang. Người bị lậu đã thành kén thì thường muốn

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kêu uống vào mồm thấy hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dám dùng nữa. Và đã bao nhiêu lời cổ động ở các báo trương người ta đã từng đọc tới, cũng vẫn biết rằng cái sự tấn-bộ về đường hóa-học đã tìm ra cách chế lại và lọc lấy...

– Nước Hoa – Sà-phòng, vân vân.

GIÁ BÁN CỰC HẠ

Quý-khách mua hàng, ngài nào cắt mảnh cáo-bạch này mang lại, bản-hiệu xin tính giảm giá 5 phần. 3519

Hiệu GIU-Ì-H *tức là Công-ty* CHÍ-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mài dật dầu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay. 2066

TAM-TÌNH-Y-QUÁN

Ai có bệnh nên biết hiệu « Tam-tình y-quán » ở phố « Mã mây », số nhà 91, Hanoi. Mạch lý bệnh cần biết đích xác ; chữa đủ các chứng bệnh, bệnh ngày-trong, bệnh đã lâu, chữa khỏi được nhiều, hoàn tán cao đan cực tinh tế thần hiệu, để quí-khách xét dùng. Xa xôi viết thư về kể bệnh, bản-hiệu gửi thuốc đến ngay, gửi cách tinh hóa giao ngân ; quí-khách mua buôn thì tính hạ giá. Nghèo cũng quá không có tiền xin thuốc cũng cho.

Còn các thứ thuốc đặc-biệt rất thần hiệu ai uống cũng khỏi :

Bạch-trọc, dương mai, ba cam, trĩ, lậu, mỗi chai 1 đồng, ống thụt 5 hào, thuốc thụt 5 hào.

Đàn ông mộng tinh, di tinh, tận tinh, loãng tinh, đau bụng, đau tức kinh niên, ho lao, đàm suyễn, hết toại, phụ thũng, cổ chướng, mỗi chai 1 đồng.

Đàn bà kinh nguyệt không điều, huyết ít huyết đen, khí hư bạch đới, hoặc kinh thấy ra nhiều sinh đau bụng, rức đầu, đau xương, khóang đẻ, hay có đẻ không nuôi, mỗi chai 1 đồng.

Bằng huyết, lệ huyết, liệu huyết, mỗi phong 2 hào.

Trẻ con sốt, ho, kinh, đàm suyễn, tả lị, cam cứu mục, đau mắt màng mộng, mỗi chai 2 hào. 2067

CHỦ HIỆU THUẬN-LỢI
SCULPTEUR
37, Hàng Mã-mây, Hanoi
2094

GRANDS MAGASINS REUNIS

(hiệu Gỏ-da cũ)
RUE PAUL-BERT, HANOI

Cuối năm hàng kiểm-điểm xong

Bán hạ giá

Kể từ 1er đến 15 tháng hai tây tức là từ rằm đến 30 Tết

Các giá đều có nhiều hàng bán rẻ xin xem quyển ca-ta-lô riêng

Ở giá thực phẩm, có bán một bọn đồ hộp hiệu : Joubés, Darros, Olida

GIÁ CỰC KỲ HẠ

Xưa nay chưa từng có bao giờ 2072

Bệnh sông Tô nếu đi ra khỏi nơi sinh ra thì lại khỏi hơn nữa. Khi đi đại tiệc mà cố rặn thì ra một thứ phân loãng hơi vàng vàng xanh mà cũng có khi lẫn đính một tý máu. Sợ đó là thường bởi muốn đi tiểu tiện quá-nhiều sinh ra thế.

Cái chứng bệnh ấy có thể chuyển sang bệnh đông lâu mới tốt được đi nữa mà còn để cái nữa. Xưa kia, bệnh ấy rất là khó chữa. Nhưng ngày nay chữa lại rất là dễ, ấy cũng là nhờ có thứ thuốc *Santal Monal* có làm cho khỏi mắc phải bệnh lậu bẩn, hay những chứng bệnh khác nữa trong khi đau lậu. Thuốc *Santal Monal* này làm cho nước tiểu thành ra xanh, và có nhiều tính chất riêng và rất bổ, lẫn vào nước tiểu để rửa những vi khuẩn ở bàng quang, nhờ thế bệnh lậu tức thì khỏi, mà không sợ bệnh gì sinh ra được nữa.

Vậy thì khi nào mắc bệnh lậu phải nên dùng ngay thuốc *Santal Monal*.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả. 2066

Vì các lẽ đó, cho nên chúng tôi đã chế ra những thứ dầu cá viên thực là trong sạch chẳng khác gì những thứ dầu cá đựng chai vậy, nhưng có học người thì uống cho khỏi thấy mùi tanh.

Trước khi ăn cơm sáng và cơm chiều mỗi bận dùng 2 viên là đủ, chỉ tiêu với ngụm nước chè hay nước lã cũng được.

Giá mỗi chai chỉ có 0 $ 90 chín hào mà dùng lại được những 12 ngày.

Những ngài nào ở xa nhà ga mà phải chịu nhiều tiền phí tổn cho các phu trạm đem nhận hàng, như thế thì thực là đắt cho các ngài quá vậy, chúng tôi tưởng các ngài nên chờ có dịp nào đi Hanoi thì đến nhà hàng Ba chuông, ngay giữa phố Tràng-tiền, số 54, đấy chính là nhà ông MONTÈS có bán dầu cá hạng đựng chai và hạng dầu cá viên.

Dầu cá của bản-hiệu thực trong sạch mà màu nước trông thực là đẹp, giá bán chỉ có một đồng bảy hào rưỡi (1 $ 75) một chai lít, chín hào (0 $ 90) một chai nửa lít mà thôi.

Nay kính

PHARMACIE MONTÈS, 54, Rue Paul-Bert, Hanoi

NÊN MUA
Xe bán hạ giá

HỎI TẠI : PHÁP-THƯƠNG VẬN-TẢI HỘI
Số 7, cạnh trường Y-viện, Hanoi
GIÂY NÓI SỐ 73
2008

BÁO NAM-KỲ KINH-TẾ

Mỗi tuần lễ xuất bản một lần ngày thứ tư.
Ở ĐƯỜNG CHARNER, SỐ 87, SAIGON
Giá mua đồng niên 8 $ 00

Thực là một tập báo nói riêng về đường kinh-tế rất có ích cho tất cả mọi người. Vậy người Bắc-kỳ nên mua mà xem lời lẽ nói rất dễ dàng lý-thú.

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MÃO & Cie
35, Bd Henri d'Orleans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấy có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì hay hỏi hàn điều gì xin cứ viết thư cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời ngay

Ông nói số 867 2073

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Nhân dịp tết Nguyên đán An-nam này

TRONG VÒNG CẢ THÁNG FÉVRIER

AI ĐẾN MUA HÀNG TRẢ TIỀN NGAY TỪ 2 $ TRỞ LÊN

Tại Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert (*trước cửa hiệu Gỏ đa trông sang*)

thì hiệu ấy sẽ tặng :

Hoặc 1 lọ EAU DE COLOGNE thượng thơm hạng

Hoặc 1 chai lớn VIN TONIQUE RECONSTITUANT số 33.500

để chiếu hàng cho hạn hàng biết cái giá-trị đặc biệt các hàng-hóa của bản-hiệu

Giá bán 6 $ 40 cả cước.

Chơi chán giả lại được 5 $ 40

BẰNG VÀNG DIỆP THỰC TỐT

Thưa các quí khách, trồng chừng giờ vàng một ngày một cao nên chúng tôi chế thứ nhẫn này rất bán rực rỡ chơi chán giả lại tính theo thời giá không thiệt.

Giá bán mỗi cái nặng 1 đồng cân 6 p 10 cả cước.
Muốn khắc tên, thêm 0 p. 20.
Muốn kèo vàng thêm vỏ ốc mỗi 1 phân thêm 2p 60.
Gửi ngài chiếu-cố xin cứ tiền cho chuyến, trong 24 giờ thì nhẫn sẽ gửi biếu ngay.
(Chiếu lệ : contre remboursement.

TONG-YUNE-TAI
49, Phố Hàng Ngang. — HANOI
2014

số 59

TỤC TÁI SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

...Cứ xem bài thơ của thượng-hoàng để lại thì không có cớ cản vào là không bằng lòng với thánh-thượng cả, thế mà *Lương-trấn-lân* dám bày lời cuồng lý, để tuyên bá cái tội bất-hiếu của bệ-hạ, và trái với cái ý cao-thượng của thượng-hoàng. Vậy xin triều-đình nghiêm-trị cái tội « đại bất-kính » ấy để răn bảo kẻ khác ». May nhờ có quan *Nguyễn* trung-đô tấu can rằng : « *Lương-trấn-lân* vốn tính trung-trực, không biết kiêng-kỵ. Cũng vì bi-thương quá mà mạo tội nói liều. Tuy vậy bệ hạ cũng không nên trách phạt một bậc lão-thần chỉ nên tự trách-phật mình, ngày đêm tu-tỉnh, để đợi nghe tin-tức của thượng-hoàng. Lại nên tìm lời khuyên-can, cho được yên lòng thái-hậu, còn việc triều-chính, điều gì nên cất thì cất, để khỏi phụ cái lòng thượng-hoàng đã truyền ngôi cho, thế là toàn hiếu đạo vậy ». Thiên-tử nghe nói lầm-nhầm gật đầu, rồi truyền sai quan đi bốn phương để đón ta tức-tốc. Khi tan triều rồi, nhân-dân lao-xao nghị luận về việc thượng hoàng chán đời bỏ đi tu-hành. Cũng lại tiếc thay cho *Quyên-xương* đang được sung-sướng mà sao cũng liều thân, chẳng thiết chi đến nhà-cửa. Mỗi người bàn nói một cách, mà vẫn không ai hiểu rõ duyên-cớ ra làm sao. Thiên-tử âu-sầu buồn-bã, ốm hai hàng lệ, lại lui vào hậu-cung. *Phi-giao* hoàng-hậu đón hỏi đầu đuôi thì thiên-tử thuật lời tâu của *Lương* thừa-tướng cho nghe và bảo rằng : « Ái-khanh nghĩ như thế thì trẫm còn mặt-mũi nào mà ở ngôi vua nữa ! » *Phi-giao* hoàng-hậu không ngờ nói mà nỗi, khi đã nghe nói, liền bẩm bẩm nói giận, cau đôi lông-mày lại, quắc hai con mắt lên mà hỏi rằng : « Đã như thế thì bệ-hạ xử ra thế nào ? » Thiên-tử lại thuật cho nghe những lời tự trách lỗi mình, và muốn nhường ngôi, vân vân. *Phi-giao* hoàng-hậu nghe nói, bỗng cười nhạt mấy tiếng mà rằng : « Bệ-hạ nhu-nhược vô quyền thì còn nói chi nữa ! Cái tội đại-bất-kính như thế mà không đem chém đầu đi, lại còn tự trách lỗi mình và muốn nhường ngôi cho người khác. *Lương trấn-lân* kia ! Hãn cậy mình là bậc lão-thần, mà dám nói càng các-đỏ, ta rán giết một người để cho nghìn người phải sợ, nếu không thì quốc-pháp còn ra thế nào ! » *Phi-giao* hoàng-hậu cầm-giận muốn phần, kêu gầm lên rằng : « Thế này thì thực chết mất mà thôi, làm cho thiên-tử hoảng-hốt, nỡ-hãi, lại phải tìm lời khuyên-giải, khuyên được yên lòng. Vừa rồi, kẻ hạ-thần vào tế-cung, bỗng thấy giường ghế lổng-chổng, các cung-nữ huyên-náo lạ thường mà không thấy *Hùng-hậu* và *Bảo-nhàu* đâu cả. Hỏi ra mới biết rằng tòa khâm-thiên giám tâu thiên-tử cho đi ra xét trong hai cung thì hậu-cung không tìm thấy gì, mà lá-cung lại thấy dưới long-sàng có nhiều bùa dấu, viết tên thiên-tử và tên *Phi giao* hoàng-hậu. Bấy giờ thiên-tử nổi giận, nhất là *Phi-giao* hoàng-hậu lại càng căm-tức bội phần, mà rằng : « Không ngờ *Hùng-hậu* ở trong cung, dám dùng bùa-dấu để nguyền-rủa thánh-thượng, việc này tất có ngoại-thần lập mưu, giao thông cùng các cung-nữ » Nói xong tức-khắc bắt con *Bảng-nguyệt-tử* và con *Lộ hoa-quyên* ra tra hỏi. Hai tên cung-nữ ấy thú-nhận là mưu-kế tự Bình-giang-vương *Hàng-hải* giao-thông với nội-giám *Đông-kim*. Bấy giờ *Phi-giao* hoàng-hậu nổi giận, sỉ-nhục *Hàng-vương* và *Hàng-hậu* mà rằng : « Thế này thì thiên đạo thật là chí-công, lập tâm hại người, thành ra lại hại mình trước ! » Muốn tâu thái-hậu ! thái-hậu thử nghĩ xem *Phi-giao* hoàng-hậu như thế, có phải quả là một tay đại-qui-quyệt hay không ! Bấy giờ *Phi-giao* hoàng-hậu rất ngay thanh bảo kiếm ra, chém chết hai tên cung-nữ, lại cưỡng bách thiên-tử phải truyền chỉ tức-khắc lịch-phong nhà *Hàng-vương* và nữ bất toàn-gia để trị tội. Muốn tâu thái-hậu ! không ngờ *Hàng-vương* có 300 gia-binh, chúng cũi là chú-nhân vẫn một lòng trung-thành, có sao thiên-tử lại nghe lời sàm báng mà trị tội. Chúng tuốt gươm ra mà giữ lấy vợ chồng *Hàng-vương*, không cho các tướng vào bắt. Sau *Mã-thiện* tâu với *Phi-giao* hoàng-hậu tức khắc sai con *Đô-man hưng phục* là *Đô-man định-quốc* và *Đô-man an-quốc* đem quân đến, hễ kẻ nào đám kháng-cự thì cho phép chém giết mà vào bắt lấy vợ chồng *Hàng-vương*. Bấy giờ 300 gia-binh khốc mất tan chạy, toàn-gia *Hàng-vương* đã phải giam vào ngục rồi. Thiên-tử quả tin lời *Phi giao* hoàng-hậu, cho là *Hàng-vương* có lòng phản quốc, định toán-giả trừ-khử. Còn *Hàng-hậu* thì cứ giam vào lãnh cung, thử xem bệnh điên-cỡ kia thực giả tỏ nào. *Lương* thừa-tướng thấy vậy, định vào tâu can thì cửa cung đóng chặt mà không cho vào. Muốn tâu thái-hậu ! *Lương* thừa-tướng vốn là người trung-trực và nóng-nảy. Trong khi tức-giận, liều sụp lạy ở trước cửa cung mà thâu rằng : « Ta làm thừa-tướng mà chịu ngồi nhìn trong nước biến-loạn, không thể can-ngăn được, thế thì trách phụ lòng ủy-thác của thượng-hoàng, dưới phụ lòng ngưỡng-vọng của quốc-dân, còn mặt-mũi nào mà đứng tại chốn triều-đường nữa ! » Nói xong đập đầu ở cửa cung mà chết, *Phi-giao* hoàng hậu truyền đem thi-thể đi chôn, lại vu cho *Lương* thừa-tướng là *Đông-mưu* với *Bình giang-vương*. Muốn tâu thái-hậu ! Phen này thật là trời đánh thánh vật, xin thái-hậu nghĩ kế mau-mau !

Thái-hậu nghe nói, ngồi ngẫn người ra. *Gia-tường* công-chúa cũng tâu nước mắt khóc mà bảo *Lâng-mận* rằng :

— *Lâng-mận* ! nhà-ngươi lại đi dò-la xem có tin-tức gì lạ nữa không ? Mau mau về báo !

Khi *Lâng-mận* đi khỏi rồi, *Gia-tường* công-chúa gạt nước mắt mà tâu với thái-hậu rằng :

— Muốn tâu mẫu-hậu ! Mẫu-hậu chớ quá nghĩ. Ngày nay xin mẫu-hậu lấy cớ thuốc-thang cho *Phi-giao* hoàng-hậu xá tội cho *Hàng-vương*, rồi sau sẽ liệu kế.

Thái-hậu thở dài mà than rằng :

— Ngày nay ta thật hối-hận, chẳng còn mặt mũi nào ! Sinh con thì ngu-ngốc như thế, để đến nỗi loài yêu-quái nó lộng quyền. Hãy giờ cũng không có kế gì nữa, âu là ta hãy đến hậu-cung mà xem tình-dáng con yêu-quái ấy ra thế nào.

Nói xong truyền sắp loan-xa đi sang hậu-cung. Nội-giám vào mới trước với vua *Anh-tôn*. Vua *Anh-tôn* hiểu là thái-hậu vì việc *Hàng-hậu* mà đến, mới cùng *Phi-giao* hoàng-hậu ra nghênh-tiếp, mời thái-hậu vào ngồi trong cung.

Thái-hậu nét mặt âu-sầu, vua *Anh-tôn* và *Phi-giao* hoàng-hậu đều sụp xuống lạy mà tâu rằng :

— Muôn tâu mẫu-hậu ! thiên-nhi nhân bệnh, chưa kịp vào vấn-an mẫu-hậu, nay mẫu-hậu lại tới đây, thần-nhi thật đáng tội nhiều lắm.

Thái-hậu nói :

— Ta đến đây hôm nay trước là thăm bệnh cho con, sau là tra-nghe có một việc lạ huyên-truyền, vậy phải chăng con đã rõ chuyện.

Vua *Anh-tôn* nói :

— Muôn tâu mẫu-hậu ! chẳng hay việc gì, xin mẫu-hậu không thuyền gọi con để mà phân bỏi.

(Còn nữa)

Do Võ Phú Hàng Cựu HS Petrus Ký (Sưu tầm) - Thư viện Khoa học Xưa (Đại học Cornell)

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1762 MỖI SỐ : 0 $ 02 NGÀY THỨ NĂM 1er FÉVRIER 1923

Trung Bắc Tân Văn

HANOI
ANNONCES